

Okučani

Zsuzsanna a Száván

Ha az ifjú magyar újságíró Okučaniba vágyik, magyar katonákat látni éles helyzetben, akkor először fogja magát, felhívja a HM Sajtóirodát. Beszél az illetékes emberrel, majd az utasításoknak megfelelően felveszi a kapcsolatot az IFOR zágrábi Press Office-ával is. Dia Griffin készségesen faxol, útbaigazít, és már lehet is röppenni az akkreditációs kártyáért.

Hajnalban indulás, ájulásig rémült szülők. Horvátország nem jobb, nem rosszabb, mint a mienk, legalábbis útilag. Nyugodt, már-már hétvégi hangulatban lehet beutózni Zágrábba. Némi kóválygás után az ember megtalálja azt az Ilica nevű főutcát, ahol az IFOR sajtóirodája működik. Az egyébként ENSZ-székhelyként is üzemelő bázis kapujában készséges és udvarias őr áll. (Igaz, nem amerikai, hanem svéd.) Rövid telefoncsevely Diával, majd az őr int, hogy bemehetünk. Kártya öt perc alatt kész, téphetünk Okučaniba a zágráb-belgrádi autópályán. Fizetni kell érte, az út álmosítónak tűnik, semmi gránátnyom, semmi vér, semmi géppisztolyos haramia. Aztán az első kiégett, agyonzúzott benzinkút után, a kihalt úton kicsit összerendezem az ember, az árokba csúszott tankok látványától meg, gondolom, Taki bácsi (A jól ismert Taki bácsi - a szerk.) sem sugározná jól ismert kedélyes nyugalmát. Persze gyorsan meg lehet szokni, meg nem is olyan vészes, és már ott suhanunk a magyar konténerváros mellett, ahol az igazi „nátósított” imidzsű katonák már messziről, a torony magasából jelzik érkeztünket a főnökségnek.

A sorompó előtt illedelmesen megállunk, majd bizalomgerjesztő gesztusként, meg a könnyebb kapcsolat-teremtés kedvéért, kikászálódunk az autóból. Az őrökkel lehet beszélgetni, ma is estig lesznek szolgálatban a csabai fiúk. Javasolják, hogy álljunk félre, amíg beszélnek az ügyeletes tisztnek. Kajári százados jön, a sorompónál állókhoz hasonlóan kedves és közvetlen. Rövid egyeztetés után irány a parancsnok. A parancsnok ősz hajú, bajuszos Tóth László, és alezredes. Nem bizalmatlan, de azért jó katona módjára megnézi a sajtóigazolványunkat, aztán készségesen válaszol mindenre: az állomány összeállítására kevés volt az idő, de azért „csúcs szuper” lett az eredmény. Műszaki felderítés és hídépítés a kontingens feladata, s ennek első sikeres nyoma Zsuzsanna, aki már

Foto: Buzás Balázs

ott fekszik a Száván. Őt valószínűleg további négy hid követi majd. Tóth alezredes elmondja, hogy pont tegnap kaptak egy újabb megbízást egy TMM hid építésére Banja Lukától 40 km-re, ahol éppen tömegsírba bukkantak a brit IFOR-osok, ezért nem tudták az eredeti hidat időben elkészíteni. Pedig a TMM egy olyan fémhid, ami egy nap alatt megvan. A megbízások kábé úgy mennek, mint a civil életben. A magyar alakulat benyújtja az árajánlatot a központnak, az meg dönt, hogy ki kapja a munkát. Itt is van egy kis lobbizás, egy kis politika satöbbi, de ez így természetes Tóth alezredes szerint. Az IFOR vezetése egyébként elégedett a magyar alakulattal. Tóth alezredes elő is húz egy levelet, melyben egy NATO-főkutya (az egyesített erők parancs-

van. Pedig azt a túlóldalról kukkoló szerb harcosok is tudják, hogy „az IFOR-katonáknak is szükségük van szexre”. Fel is írták nemrég egy lepedőre, és átlobogtatták a magyaroknak, akik meg a Száva innenső feléről távcsővel vizslatva fordították le a külön erre a célra szerződötetett tolmáccsal. (A helyzet ettől persze nem változott, katonai incidensre és jegyzékváltásra nem került sor.)

Visszafelé indulunk a hídtól. Útközben megállunk fotózni, de a betonútról azért „nem érdemes letérni virágot szedni” (copyright: Tóth alezredes), mert szanaszét lehetnek aknák. A fákra aggatott sárga neonloncsikok nem a helyi cserkészek akadályversenyének nyomvonalát, hanem az aknaveszélyt jelzik. Visszatérünk a táborba. Odabent zajlik az élet, a konditeremtől egy „menjapicsabageci”, majd kacaj hallatszik, az étkezőbe a soros század vonul be éppen, velünk együtt. A tábort koszt valóban jó és nem is kevés. Alapanyag magyar, Kaposvárról.

Három felé jár, lassan indulunk kell, mert a fotós kolléga beizgult a halott-szétlőtt falvak híre hallatán, a nap meg még korán lebukik. Búcsú, a pénzügyes tiszt, aki már többször járt otthon, berajzolja a térképen a rövidebb utat, ami keresztülvisz a „halott falvakon”. Intés az őrzőknek, aztán tűz. Nap süt, téma bőven, útról lemenni nem szabad. A falvak meg tényleg ott szunnyadnak kihaltan, szomorúan és agyonlőve. Ez a kép majdnem a határig kíséri az embert, de közben be is sötétedik, meg el is fáradunk ahhoz, hogy erről a mocskos háborúról filózzassunk. Magnó szól, határ átlép, itthon vagyunk.

Ja, Papp Sanyi a konyháról mindekit csókol.

Gajda Péter
Okučani

Nap süt, téma bőven, útról lemenni nem szabad. A falvak meg tényleg ott szunnyadnak kihaltan, szomorúan és agyonlőve.

nokhelyettese) dicséri a magyarok munkáját. Szívet melengető dolog ez, vagy ahogy az alezredes fogalmazott, „nem mindennap kap az ember négycsillagos tábornoktól ilyen levelet”. Ezen a négycsillagoson még sokáig gondolkodom, de mivel katona nem voltam, max. a konyakkal vagy a szállodákkal való párhuzam ötlük fel bennem.

A parancsnoktól mindent megtudunk, amit akartunk. Kajári százados pedig visz minket mindenhova, vagyis mi visszük őt, mivel külön „sajtóautó” nincs. Először megnézzük a tábor, majd kikocsizunk a lezúzott Száva-hídhöz, aztán végre megcsodálhatjuk Zsuzsannát is. Mindenhol magyar fiúk, az ember igazán otthon érezheti magát, bár a Novi Varoš nevű hely, ahol keresztülhúzzunk, kicsit szarrá van bombázva, de sebaj, mert itt-ott már rohamtempóban épülnek az új egyenházak, fotózni mindent lehet, beszélni is bárkivel. Itt van például Zupko őrmester, aki a kényeres autót vezeti: a kaja jobb, mint bárhol, bár lehet, hogy van, akinek kevés. Sokat dolgozunk, szabadidőnk alig van, akkor meg pihenünk. Tévé, konditerem, újságok, könyvtár. Mint kiderül, azért nem minden fenéig tejfel. A bezártágot nehéz megszokni az itt élő szerződéses katonáknak is. Nőből például csak „hat darab”

AMSZTERDAM

A KIRÁLYNŐ SZÜLETÉSNAPIJA!

ÁPRILIS 28 - MÁJUS 2.

23.900.- Ft / fő

Szállás: Ijúsági szálló
Ellátás: Reggeli
Utazás: Új típusú Ikarus

STUDY TOURS
1027 BP. Frankel u. 28.
Tel: 135 4204, 325 0744